

577

Besluit van 4 november 1983, houdende aanwijzing van soorten van inrichtingen als bedoeld in de artikelen 1, tweede lid, en 31, vierde lid, van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Stb. 1981, 573)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Verkeer en Waterstaat van 9 juni 1983, nr. RRW 30352, Hoofddirectie van de Waterstaat, Hoofdafdeling Bestuurlijke en Juridische Zaken, gedaan in overeenstemming met Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer;

Gelet op de artikelen 1, tweede lid, en 31, vierde lid, van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Stb. 1981, 573);

De Raad van de Waterstaat gehoord;

De Raad van State gehoord (advies van 19 september 1983, nr. WO9.83.0333/08.3.38);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Verkeer en Waterstaat van 1 november 1983, nr. RRW 57108, Hoofddirectie van de Waterstaat, Hoofdafdeling Bestuurlijke en Juridische Zaken, uitgebracht in overeenstemming met Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

De inrichtingen, behorende tot de navolgende categorieën van bedrijven, worden aangewezen als soorten van inrichtingen, in de zin van artikel 1, tweede lid, en artikel 31, vierde lid, van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren;

- a. (petro-)chemische industrie;
- b. ertsverwerkende industrie;
- c. bedrijven die afvalstoffen opslaan, behandelen of verwerken;
- d. bedrijven die oppervlakken van materialen behandelen;
- e. verf-, lak- en drukinktfabrieken;
- f. leerlooierijen;
- g. bedrijven die hout impregneren;
- h. vatenwasserijen en tank(auto) cleaningbedrijven;
- i. papier- en kartonindustrie.

ARTIKEL II

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 1984.

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Verkeer en Waterstaat. Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 13 december 1983 nr. 242.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

's-Gravenhage, 4 november 1983

Beatrix

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
N. Smit-Kroes

Uitgegeven de *negenentwintigste* november 1983

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

NOTA VAN TOELICHTING

Bij de wijziging van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (WVO) van 24 juni 1981 (Stb. 414), is aan artikel 1, tweede lid, een volzin toegevoegd op grond waarvan voor lozing van afvalstoffen, verontreinigende of schadelijke stoffen met behulp van een werk dat op een ander werk is aangesloten een vergunning is vereist voorzover het betreft lozingen van bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen stoffen dan wel lozingen vanuit bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen inrichtingen.

Tevens is bij genoemde wetswijziging aan artikel 31 een nieuw vierde lid toegevoegd, dat bepaalt dat in het derde lid van dat artikel bedoelde «fictieve», dat wil zeggen niet schriftelijk vastgelegde, vergunningen voor wat betreft lozingen van bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen stoffen of lozingen vanuit bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen inrichtingen binnen een jaar na afloop van de maand van plaatsing van het desbetreffende besluit in het Staatsblad verlopen, tenzij binnen die termijn een vergunning is aangevraagd. In dit geval blijft de «fictieve» vergunning nog gedurende een jaar na het onherroepelijk worden van de beschikking op die aanvraag van kracht. Het onderhavige besluit voorziet in de aanwijzing van inrichtingen als bedoeld in de genoemde artikelen.

De belangrijkste aanleiding voor genoemde wetswijziging vormde de totstandkoming van de Overeenkomst inzake de bescherming van de Rijn tegen chemische verontreiniging¹ en de E.G.-richtlijn² betreffende verontreiniging veroorzaakt door bepaalde gevaarlijke stoffen die in het aquatisch milieu van de Gemeenschap worden geloosd.³ De overeenkomst en de richtlijn gaan er vanuit dat ook voor de lozing van de z.g. «zwarte en grijze lijst»stoffen op rioleringen en zuiveringstechnische werken een vergunning nodig is.

Ook vanuit de praktijk van het waterkwaliteitsbeheer doet zich de behoefte aan een dergelijke bepaling gevoelen. Het voeren van een goed waterkwaliteitsbeheer vereist inzicht in de lozingen, ook die op de rioleringen, met name van voor het aquatisch milieu gevaarlijke stoffen. Met het oog op een effectief saneringsbeleid is vooral de herkomst van de stoffen van belang, ten einde de bestrijding bij de bron effectief aan te kunnen pakken door middel van het direct terugdringen van de emissies.

Waar de wet ter effectuering van de eerdergenoemde artikelen het aanwijzen van zowel stoffen als soorten van inrichtingen mogelijk maakt, is in het onderhavige besluit voorshands alleen voor laatstgenoemde mogelijkheid gekozen. Daarmee wordt aangesloten bij hetgeen tijdens de behandeling van de eerdergenoemde wetswijziging in de Eerste Kamer over de globale opzet van het besluit is opgemerkt (Zitting 1980-1981, 14963, nr. 64 b, blz. 7).

De belangrijkste reden voor deze aanpak is dat het aanwijzen van stoffen een aantal praktische bezwaren met zich mee zou brengen. Zo is vooraf niet altijd voldoende bekend welke stoffen een afvalwater bij lozing kan bevatten. Daarnaast doet zich het feit voor dat vrijwel alle lozingen, met inbegrip van de lozingen van huishoudelijk afvalwater, de aan te wijzen stoffen kunnen bevatten, zij het veelal in zeer kleine hoeveelheden.

Ook kan door afwisseling van productieprocessen een aangewezen stof tijdelijk wel of tijdelijk niet in het afvalwater voorkomen, waardoor voor één en dezelfde lozing nu weer wel een vergunning op grond van de WVO zou zijn vereist en dan weer niet.

Alhoewel de aanwijzing voorshands derhalve beperkt blijft tot bepaalde soorten van inrichtingen, betekent dit niet dat in een later stadium niet alsnog tot het aanwijzen van bepaalde stoffen overgegaan zou kunnen worden. In dit verband zij erop gewezen dat ook thans, net zoals dit bij aanwijzing van stoffen het geval zou zijn geweest, de vergunningplichtigheid zich in beginsel over de totale lozing uitstrekt en zich derhalve niet beperkt tot de daarin voorkomende zwarte en grijze lijst stoffen.

¹ (Trb. 1977, 32).

² (76/464/EEG van 4 mei 1976).

³ (Pb. nr. L 129/23).

Het aanwijzen van inrichtingen levert voor de vergunningenpraktijk de volgende wijzigingen op. Voor indirecte lozingen afkomstig uit een in dit besluit aangewezen inrichting kan niet meer worden volstaan met een gemeentelijke lozingsvergunning voor de aansluiting op de gemeentelijke riolering. Indien er ongezuiverd wordt geloosd, is voortaan een vergunning van de beheerder van het ontvangende oppervlaktewater vereist. Passeert het afvalwater daarentegen een zuiveringsinrichting in beheer bij een provincie of een waterschap, dan is een vergunning vereist van de beheerder van dat werk. Die vergunning zal overigens op grond van artikel 3, derde lid, WVO, waar het rijkswateren betreft in overleg met het Rijk tot stand moeten komen.

Bij het aanwijzen van soorten van inrichtingen is gedacht aan inrichtingen waarvan bekend is dat deze door de aard van het produkt of het produktieproces eerderbedoelde gevaarlijke stoffen kunnen lozen. Daarbij is, evenals bij enkele andere op de WVO gebaseerde besluiten⁴, zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de op initiatief van de Coördinatiecommissie Uitvoering Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren (CUWVO) tot stand gekomen model-provinciale aansluitverordening. In deze verordening, waarin regels worden gesteld met betrekking tot de aansluiting van rioleringen op zuiveringstechnische werken, worden categorieën van bedrijven genoemd ten aanzien waarvan nadere voorschriften kunnen worden gesteld. Tevens wordt in grote lijnen aangesloten bij de in bijlage II van het Stoffen- en processenbesluit Wet chemische afvalstoffen (Stb. 1977, 435) opgenomen lijst van processen.

Het aanwijzen van de soorten van inrichtingen zal overigens gefaseerd geschieden. In eerste instantie is daarbij volstaan met de in artikel I van het besluit genoemde soorten van inrichtingen.

In een volgende fase, waarbij vooralsnog gedacht wordt aan een termijn van ongeveer twee jaar, zal deze lijst verder worden uitgebreid met:

- j. (foto-) grafische industrie;
- k. textiel fabrieken;
- l. ziekenhuizen;
- m. laboratoria.

Naast het viertal hierbovengenoemde categorieën waarvan aanwijzing in een volgende fase vaststaat, zijn er nog een aantal ten aanzien waarvan nader onderzoek zal moeten worden verricht alvorens een beslissing omtrent eventuele aanwijzing genomen kan worden. In dit verband kunnen onder meer genoemd worden: garagebedrijven, tectyleerbedrijven, deconserveringsbedrijven, accufabrieken, (verf-) spuitinrichtingen en poetsdoekwasserijen.

Aan de gefaseerde aanpak en de thans aangewezen soorten van inrichtingen liggen naast uiteraard de praktische uitvoerbaarheid van een en ander de volgende overwegingen ten grondslag. Uitgangspunt is geweest dat de categorieën inrichtingen die vanwege de aard van de daar vrijkomende afvalstoffen landelijk gezien een hoge prioriteit verdienen als eerste dienen te worden aangewezen. Daarnaast is het feit in beschouwing genomen dat voor een aantal categorieën, met name in CUWVO-verband, studies zijn verricht naar de saneringsmogelijkheden van deze categorieën, hetgeen in een aantal gevallen heeft geresulteerd in uniforme lozingsvoorschriften. Voor andere categorieën is daarentegen nog onderzoek gaande c.q. moet nog onderzoek worden verricht. Tenslotte is ook het aantal bedrijven per categorie alsmede het totaal aantal bedrijven dat zodoende wordt aangewezen in de afweging betrokken. Bij dit alles mag namelijk niet uit het oog worden verloren dat op de aanvragen die te zijner tijd zullen worden ingediend de procedure van Hoofdstuk 3 van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Stb. 1979, 442) van toepassing zal zijn. Dit betekent in het algemeen dat de waterkwaliteitsbeheerder bij wie de aanvraag wordt ingediend binnen 7 maanden op die aanvraag moet beschikken. Het zal duidelijk zijn dat dit, zeker waar het een groot aantal aanvragen betreft, een

⁴ Besluit van 8 november 1980 (Stb. 606) houdende wijziging van het Uitvoeringsbesluit verontreiniging rijkswateren.
Besluit van 8 november 1980 (Stb. 611) houdende aanwijzing van adviseurs ingevolge artikel 7, derde lid, een artikel 7a, vierde lid, van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

grote inspanning vergt van de diverse waterkwaliteitsbeheerders; administratief en technisch gezien moet een en ander wel uitvoerbaar blijven. Met het oog daarop is gekozen voor een gefaseerde aanpak.

Voor de indirecte lozingen afkomstig uit de in het onderwerpelijke besluit aangewezen soorten van inrichtingen zal voortaan een WVO-vergunning aangevraagd moeten worden. Ten aanzien van die inrichtingen die thans reeds indirect lozen, is in artikel 31a van de WVO een overgangsbepaling opgenomen. Binnen één jaar na het tijdstip van inwerkingtreding van het onderwerpelijke besluit dient een vergunning te zijn aangevraagd. Hierbij doet niet terzake of voor de betreffende lozing reeds een gemeentelijke vergunning afgegeven is. Ook inrichtingen die over een dergelijke vergunning beschikken, zullen derhalve een vergunningaanvraag bij de betreffende waterkwaliteitsbeheerder in moeten dienen. Het zal echter duidelijk zijn dat, indien de bewuste lozing adequaat in een gemeentelijke lozingsvergunning is vastgelegd, deze vergunning als uitgangspunt voor de door de waterkwaliteitsbeheerder te verlenen vergunning fungeert.

De waterkwaliteitsbeheerder zal normaliter immers bij de verlening van deze vergunning reeds betrokken zijn geweest. De waterkwaliteitsbeheerders dienen uit praktisch oogpunt te vermijden dat er nodeloos dubbel werk wordt gedaan. Dit kan – zoals reeds gezegd – door de gemeentelijke vergunning als uitgangspunt te nemen, waarbij zoveel mogelijk zal moeten worden uitgegaan van de in het kader van die vergunningverlening door het bedrijf verstrekte gegevens. Voorts zal in deze gevallen toepassing van de artikelen 22 en 29 van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne ertoe kunnen leiden dat de vergunningprocedure tot een aanvaardbaar minimum beperkt blijft.

Ingeval vóór de datum van inwerkingtreding van het onderwerpelijke besluit een vergunningaanvraag bij de gemeente is ingediend, waarop echter nog niet is beschikt, zal deze aanvraag moeten worden overgeheveld naar de desbetreffende waterkwaliteitsbeheerder. Dit kan in principe betrekkelijk eenvoudig geschieden doordat de gemeente de aanvraag met de daarop betrekking hebbende stukken – onder mededeling aan de aanvrager – doorzendt aan de bevoegde waterkwaliteitsbeheerder.

Indien de waterkwaliteitsbeheerder zich in het kader van de vergunningprocedure strenger op mocht stellen dan de gemeente en bij voorbeeld een bepaald gedeelte van de lozing zou weigeren, is in beginsel schadevergoeding mogelijk. Dit ondanks het feit dat er van een wijziging of intrekking van een vergunning geen sprake is.

De reden hiervan ligt in artikel 31a van de WVO dat artikel 9, derde lid, van die wet van overeenkomstige toepassing verklaart in geval van gehele of gedeeltelijke weigering van de vergunning.

Uit het vorenstaande zal duidelijk zijn geworden dat ten gevolge van de vergunningplicht voor de in dit besluit aangewezen soorten van inrichtingen de in de praktijk bestaande provinciale aansluitverordeningen alsmede de gemeentelijke lozingsverordeningen aanpassing zullen behoeven.

Voor wat betreft de inrichtingen die thans nog over een «fictieve» vergunning als bedoeld in artikel 31, derde lid, van de WVO beschikken, ligt de situatie met betrekking tot de periode waarbinnen vergunning gevraagd moet worden enigszins anders.

Ingevolge het nieuwe vierde lid van genoemd wetsartikel zullen deze inrichtingen binnen één jaar na afloop van de maand van plaatsing van het onderwerpelijke besluit in het Staatsblad een vergunningaanvraag in moeten dienen.

Ook op de onderwerpelijke vergunningaanvraag is de procedure van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne van toepassing. Krachtens artikel 31, vierde lid, van de WVO is bij gehele of gedeeltelijke weigering van de vergunning in beginsel schadevergoeding mogelijk.

Ter nadere toelichting bij de in artikel I van het besluit aangewezen soorten van inrichtingen kan ten slotte het volgende worden vermeld.

Ad a. Hieronder wordt een scala aan bedrijven begrepen. Onder meer betreft dit bedrijven die aardolie en aardolieproducten raffineren, petrochemische bedrijven, bedrijven die bulkchemicaliën, fijnchemicaliën of bestrijdingsmiddelen produceren, alsmede de chemische vezelindustrie, lijmfabrieken en de farmaceutische industrie. Ook vallen hieronder bij voorbeeld bedrijven die bestrijdingsmiddelen formuleren en de kunstmestindustrie.

Ad c. Bedoeld zijn de bedrijven, met als belangrijkste activiteit het opslaan, behandelen of verwerken van afvalstoffen. Hieronder worden mede verstaan bedrijven, inrichtingen en installaties ten behoeve van het zuiveren van afvalwater casu quo ten behoeve van het verwerken van chemische afvalstoffen, vuilverbrandingsinstallaties, vuilstortplaatsen enz.

Ad d. Het gaat hierbij om bedrijven die galvaniseren, anodiseren, etsen, beitsen, glanzen, harden, emailleren, glazuren enz., alsmede om bedrijven waar behandelingen plaatsvinden zoals het aanbrengen van metaallagen door middel van spuiten of dompelen. Tevens vallen hieronder staalharderijen en grafische bedrijven die zelf galvanische processen toepassen.

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
N. Smit-Kroes